

N° 35.

Sestdeenä, 1. (13.) September

1873.

Malta par gabbu: Mahjas weesk 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

M a h d i t a j s.

Cekschemmes sinas. No Nihgas: Keisera apdashinashana ar medaleem, — pastes walkibas sinas, — Pawaffaras-beedriba, — pahrl loh-tera sehrgu un par seminara mahzjeleem. No Kurjemmes: pahrl zeefstebigu dehtu un pahrl Dumbagas mahjitoja mirschanu. No Pechterburgas: Zeef. Welfeja reishofhana un tarra-wihru apgoh. Kihwa. No Pinnu semmes: scha gadda isdewiba. No Mastawas: scha gadda isdewiba. No Kijewas: Augsto Keiseru reishofhana. No Simdretkas: semfobutbas israhdschana. No Kasalinskas: tonterbande. No Lisiffes: Peshjas Schahs.

Ahrjemmes sinas. No Berlins: Mahjijas peemunas-stabs zelts. No Strahsburgas: Frantschu eenaidiba prett Wahzeem. — tarra stah-des nauda. No Franzijas: parrads aismalschits. No Parishes: seh-nianneku zenschanahs. No Londones: par twehtsaiguleem. No Spanijas un no Madrides: pahrl dumpineeleem.

Jaunafahs sinas.

Pawaffaras beedriba. Grahmata. Naudas eelahofchanas augli. Peelikkuma. Ta mihsta rohfa. Graudi un seedi.

Cekschemmes sinas.

No Nihgas. Augstais Kungs un Keisers ar Stanislawa banti pee kruhts walkajamus sudraba medalus ar wirkrastu „Par uszihtibu“ dahwinajis teem pagastu wezzakeem: K a h r l S t r a u m e, D r u w e e n e G u s t K a u d s e, D i r s e s p i l s m u i s c h a, J a h n U d l e r, J a u n - G u l b e n e, S a l o m o n G a i l, L e i j a s m u i s c h a, P e t e r B o m b a n, S t o h m e r m u i s c h a, s c h a p a l i h g a m S i m o n L e s n e e k, t a m p a g a s t a - t e e f a s u n p a g a s t a - w a l d i s c h a n a s s t r i h w e r i m J a k o b D u m p f P u l k a r n e s j e b B r e e d i k a m u i s c h a, p a g a s t a s t r i h w e r i m D t t o S i l l i n g, W e z z - G u l b e n e u n p a g a s t a - s t r i h w e r i m K r u s t i n K e i c h h o l d, L i s u m a.

— Pufsohtre gadda jau pagahjuschi, kamehr wehlechts wafekjas wehstnizes us ihpaschahm billetehm rafsittas, paposti fuhthit, par fo til puss naudas, tas irr: 5 kapetas jamalffa. Bet kad pastes waldischanas to peenahfufe, fa daschi negehthi, ihstl falkoht,

hesdeemji, us tahdu wihstl nehmuschees fauna- un isfmeeschanas-rakstus peesuhthit neween schim un tant, bet arri teefahm, tad angstala pastes-waldischana taggad pawehlejufe un isfluddinajufe, fa tahdas wafekjas wehstnizes naw brihw rakstih to, fas lilkumeem un zilwezibas gohdam pretti, un kur tahdas wehstnizes tomehr buhtu pastei peesuhthitas, tur tahs nebuhs wis peesuhthit tam, us fo adresse aisrahda.

Wehl no Nihgas. Pawaffaras beedriba pee Sarkan-Daugawas, lai gan wehl jauna kuhdama, tomehr naigi us preekschu dohdahs. Winna taggad few eetaiffufe dseedataju lohri, fas jaw diwi prohwes noturrejis, un ta schi beedriba neween par to ruhpejahs, lai winnas lohzeleem flimmitbas laika palihdsiba tiftu pasneegta, bet arri gahdajufe, lai teem netruhthiu arri dseefmu lihgfmita. Beedriba no sawas pusses preeksch dseedataju lohra puss komitejas jaw iswehlejufe, to ohtru pusti iswehlehs pehz 14 deenahm dseedataji paschi. Wes tam wehl pawaffaras beedriba nodohmajufe few dibbinahst krahschanas-lahdi un eeksch schihz leetas jaw reis fapulzejuschees un pahrspreeduschi, fa tas kuhthu darrams. Jaunais ussahltais darbs dauds draugu pee beedreem atradda, ta fa ar preeku katris gribbeja naudu eemalschit un preekschneeks tiftu spehja fa-nemt. Rahds beedris.

— Kreewu awise raksta, fa schinni gadda us us-nemschanas ekfameni (pahrbaudischanu) Baltijas seminari, kurrä wiffas mahzibas tohp Kreewu waldoda pasneegtas, bijuschi lahdi 113 jaunekltnah-tuschi, un pehz pahrbaudischanas tiffuschi no teem tiff 44 seminari usnemti. No scheem seminari usnem-

teem jaunetteem irr pehz tizzibas: 35 Kreewu pareiftizzigi, 7 Lutteraneeschi, 1 reformirts jeb kalwinists un 1 katolu tizzibas, pehz tantibas: 3 Kreewi, 18 Latweeschi, 22 Iggaumi un 1 Leitisi. Weens no Latweescheem, ar wahrdu Alekxandris Polenstis, Lutteratizzibas, teel no Mas-Salwes pagasta waldbibas, Saunjelgawas aprinki, seminari fuhthits, lai tas warretu pehz pabeigta skoblas-laika Mas-Salwes pagasta skobla Kreewu wallobu mahziht.

— Pahr kohlera-fehrgu Nihgã dakteru-teefa islaiduse schahdas sinas: 21mã August bija slumneeku 29; libds 28tam August eefirga 44; no scheem wifseem isweffelajahs 15, nomirra 23 un wehl ahrsteschanas palikka 35 zilweki.

No Widsemmes. Bifferes walste nesenn gaddijees breefmigs notiffums. Kahds wihrs, kas nesenn apprezjees, ar fawa brahta palihdsibu nokahwis fawu seewu. Brahtam isgahjuscha gaddã arri seewa ahtri mirruse, to laikam arr pats nokahwis. Tas taggad, no teefahm mellehts, aisbehdsis us mescha, kur ar nast pats fewi nokahwis. Dhtris brahtlis, kas fawu seewu schogadd' nokahwis, taggad zee-tumã us fawa sohda gaida. (Walt. webstn.)

No Kursemmes. Salbus aprinki schinnis beenãs behdigs notiffums gaddijees. Kahds no ta apgabbala fainneeseem (naw wehrtis wiina wahrdu gohdigã awise peeminneht) ar fawu wezzu meefigu tehnu farahjees, tuhdat to lizzis ar zee-teem strikkeem faseet un us pagasta-teefu west, pats ta schandars ratteem blakkam jahdams. Teefa gan sinahs, kas darrams. (Latw. Awis.)

No Kursemmes. Pehz septin mehneschu grubtas wahjibas Deewa meerã no schahs pafaules aisgahjis Dundagas mahzitajs Kahrl Glãser, 68 gaddus wezs un gan driht 43 gaddus ta Kunga wihna-kalnã strahdajis.

No Wehterburgas raksta, la general-adjutants Bossiet, kas Leelfirstam Aleksejam bijis par pawadoni tai zekã ap wiffu pafault, augstam Keiseram nobewis rapportu jeb sinas pahr to wiffu, ar tahdu augstu un leelu preeku Sibirijas eedsihwotaji Leelfirstu usnehmuschi. Kahdas 5000 werstes Leelfirstam bijis to brault ar ratteem un wiffã tai zekã eedsihwotajil tam zekku puschlojuschi ar farrogeem un fakkumeem un naktis ar uggunihm. Sibirija no kluffahs juhtras libds pat Ural-kalneem augsti lihgfmoja pirmo reif fawã widdũ redsedama tahdu no fawa Keisera dehleem. Wiinu juschanas bij til leelas, la naidu netaupidami, schim gaddijumam par muhschigu peemianu apnehmahs wiffur zelt skoblas, lai skaidra deenas gaisma arri pee wiinneem wiffur atspihdetu.

No Wehterburgas. Is Kihwas sinno, la 17tã Juni deenã wirsneeki us gohda-maltiti fa-azinajuschu lohpa wiffus tohs saldatus, kas ar fw. Surra frustu apgohdati. Schahdu saldatu no teem trim pulkeem, tas irr: no Turkestanas, Kaukassias

un Drenburgas pulkeem fanahfuschi kahdi 295 wibri, no kurreem 230 bijuschu tahdi, kas to frustu schinni Kihwas karrã ispelnijuschu. Arri Keiseriska augstiba Leelfirsts Nikolai Konstantinowitsch un firsts Eugen Maximilianowitsch Romanowski, Leichtenbergas erzogs, te klast buhdami, scho Surra brunneeku maltiti pagohdinaja. Kad maltite bij pabeigta, tad weens ar selta frustu apgohdachts unter-offizeers, no Uralas kasaku pulka, Kaschlow wahrda, nahza preefschã un fawu beedru wahrda pulka komanderim pateizahs par to gohdu, kas wiinneem parahdits. Winsch fazzija: „Mehs Tums pateizam par to, la muhs schinni karrã waddijat, jo schahdu karru muhsu tehnu tehwi naw peedsihwojuschi. Mehse pateizam par to latram saldatam notiffuschu gohdu.“ Komandeeris atbildeja, la wiinneem effoht preeks ar tahdeem flawejameem wihreeem lohpa deeneht un winsch preezajotees, tohs apgohdacht un t. pr. Pehz tam komandeeris farunnajahs ar Kaschlowu un to jautaja pahr to kauschanohs pee Mangites, kur Kaschlow ar to uggunotaju Tomfonu zaur eenaidneeku pulku zauri islausahs un to no Turkmeneem apstachtu leitnantu Sarantschewu atswabbinaja. No Kaschlowa pahdrohschas firdibas eenaidneeki ta sabihjahs, la tee ne-eebrohschinajahs wiinneem preti turretees un tadeht schim ar tahdu kasaku palihdsibu isdewahs to leitnantu glabht.

No Wiinu semmes sinno, la tur schis gads brihnam isdewigs gads bijis, jo neween labbiba un zittas augu prezes labbi isdewuschahs, bet arri nelahdas nelaimes, la lohpu-fehrgas, ugguns-grehts un kruffa tur ne-effoht bijuschu, — lai gan pascha dsikkataja Kreewu-semme schahdas nelaimes beesi gaddijuschahs. Kersones gubernija ween diwas treschdakkas lohpu iskrittuschas.

No Wastawas. Schejenes Kreewu amise stabsta pahr schã gadda ptauschannu, kahda ta isdewusehs Kreewu semme. Pehz schahm sinahm wiffu zaur zaurim nemmoht, warr fazzihht, la isdewiba irr labba; sinams, te klast naw japeeskaita tahs weetas, kur warrens faufums bijis, un tas ihpafchi bijis Kreewijas deenwiddus puffe. Laurijas gubernijas leelataja dakkã feens un labbiba lohti slitti. Kersones gubernijas widdũ seemas-sehja isdewusehs labbi, bet Deenwiddus puffe pee Dnepra un Bug uppehm wifs pilnigi iskaltis. Bessarabijas seemela puffe ptauschana labba, bet zittas dakkas pagallam slitti isdewees u. t. pr.

No Kijewas sinno, la augstais Kungs un Keisers 21mã August, pulkst. 11 wakkarã sweits tur eereisojis. Dhtrã deenã, tai 22trã August wakkarã pulkst. 10 augsta Keiserene libds ar Leelfirsteni Maria Aleksandrowna tur eereisoja. — 25tã August pulkst. 10 preefsch puffsdeenas augsts Keiseri ar Sameem behrneem eereisoja Doffã, tur libds pulsten Sneem patikka un tad aisreisoja. Tai 26tã August nonahza Kowabija.

No Simbirskas raksta, ka turrenes semkohpeju beedriba no 20tas lihds 22tru September tur noturreschoht israhodischanu, tur us to faweddishoht leelohpus un semkohpibas avgfus.

No Kasalinskas sianu ta awise „Tehwijas dehis“ ta: Nefenn Kasalinskā, kas leelatais statstions Kihwas andeles zekā, fakerti konterbandneeki, kas selta-smiltis wedduschi preeksh Kihwas kahna. Isdeweēs 3 pohdus schahs konterbandes nokihlaht un no tam warroht dohmaht, ka Sibiriā ta selta sagfchana leelifti teelohht dshhta, kad jau pahris zilwefu til dauds warroht isnest.

No Tiflises sianu, ka 19tā August deenā Persijas Schahs no turrenes us Batu aisreisojis. Ar to sanemschanu Tifliffē wansch effoht bijis tohti meerā.

Abresemes sianas.

No Berlines. Wahzijas galwas pilssehta Berlinē tai 21mā August Wahzeeschchi fwehtija sawadus leelus tautas fwehtus, jo schinni deenā atflahja jeb zehla kahdu tohti augstu un gresnu, marmorā un granitē iszirstu-peeminaas-stabbu. Schis stabs par peeminau zelts ihpafchi teem trihs pehdejeem Wahzu karreem ar Dahneem, Austreescheem un Franzuscheem; wansch irr weens no teem gresnakeem un augstakeem peeminaas stabbeem wiffā pasaulē; winnam warroht tiftai lihdsinatees tas no Parihses dumpineekeem apagahstais Wandomas stabs un tad Aleksandra I. stabs Pjeterburgā. Stabba appafcheja datta apflahta ar eewehrojamahtm bildehm, kas us augfcham minneteem trihs karreem fihmejahs un is bronkfes irr leetas; us winna augfchas gallu jeb wirfoini irr usstahdita 40 pehdas angsta Wiktorija jeb uswarreschanas-deewete. Wijs stabba augstums sneedsotees pahri par 194 pehdahm. Pee peeminaas-stabba eefwehtifchanas bija fapulzejees leels kauschu pulks no wiffahm Wahzijas walstim. Gefahfuma gan dohmaja, ka daschahm Wahzijas walstim schi fwehtku deena nebhufchoht pa praham, jo ta arri fihmejahs us tam, ka winnaas Pruhfchu-Austreeschu karrā no Pruhfijas tiftufchas pahwarretas un fatautas, tomehr schi deena tiffa lihgfni un jauki pawaddita, jo Wahzu tautas gars bija wiffus fanahfufchohs weenojis. Saw jenn laiteem fatris ihfis Wahzu tautas dehis bija pehz tam ilgojees, ka reis wiffas Wahzu walstis weenotohs un tas taggad notizzis un us tam arri fihmejahs schis peeminaas-stabs, kas pehz gaddufimteneem wehl nahlofchahm paaudschim leezinahs no wezz-tehwu weenprahfibas un winnu flawas darbeem.

No Strahsburgas sianu par kahdu atgaddijumu, kas flaidri apleezina, zil stipri (Franzuschchi Wahzeeschus wehl eenihd, warrbuht wehl stiprakt nekā fennaf. Diwi Strahsburdjneeki, weens bija kaufmanna sellis, phtris djeliszekā ammata wihrs, bija nodohmajufchi, lihds kahpai Franzuschu pilssehtai, Liniwillai, aisbraukt. Tur nobraufufchi winni

tiffa no Franzuscheem aiskahrti un apgahniti. Tiftlihds Franzuschchi schohs par Wahzeeschcheem pastnufchi, winni fahfufchi tohs ar atmeneem un dubsteem apmehtahht un tā tohs us kahdu tiftu usdjinnufchi, tad tohs fahfufchi, gribbedami par tiftu uhdeni eefweest. Par laimu nahzis kahds Franzuschu wirfneeks, kas nelaimigohs atwabbinajis un tohs kahdā kafemā eeweddis. Pa tahm starpahm bija fapulzejees leels kauschu pulks, kahdi 3000 zilwefu, kas kafemā apstahja. Bitti jaw bija us juntu fahfufchi, lai warretu dsennatohs diwi Wahzeeschus ar warru rohtas dabbuht. Pirmaf minnetais wirfneeks, no kauschu dumpja baididamees, nedrihtsteja ar saldatu pulku abbus Wahzeeschus lihds bahnuftim pawaddiht, tapehz, kahdus 15 saldatus panehmis, fleppeni Wahzeeschus us bahnufti aiswedda, tur patlabban weens brauzeens us Strahsburgu abbus nelaimigohs lihdsā panehma. Schee, mahjās pahrnahfufchi, nu stahstija, ar kahdu nilnumu un ihgnamu winneem Franzuschchi usbrakufchi: feeawas no dufmahm pahraemtas winneem azzis fplahwufchas; kahds firmgalwis peefstrehjis, kas aif nilnuma newarrejis nelo daudj runnaht, tiftai rohkas prett debbesim pazehlis, fahzis Wahzeeschus lahdeht u. t. j. pr. Schahda usbrufchana us newainigeem zilwefeem irr aplamma, tapehz gan Franzuschu walidiba schohs dumpineefus bes teefafchanas garram nelaidihs.

— Wehl no Strahsburgas raksta, ka nefenn tur eebraufufchi no Franzijas 29 waggoni, kas pilditi ar 5 franku gabbaleem naudas un kas ta pehdeja datta no tahs karramahtas, kas Franziji bij jamatfa Wahzfemmi. Sinnams, ka nu wiffi Wahzu karrapulki arr iseet ahra no Franzijas un Frantfchi turredami gamillefchanas-fwehtkos, leelotees us atreefchanohs prett Wahziju. Netizzam wis, ka til drihs to eefpehs.

No Franzijas. Franzuschchi mehds fazziht: „wiffa Giropa us Franziju flattahs,“ un winni arri taggad to fakta un ihpafchi no Wahzijas, ka ta us Franzijas darrifchanahtm ar launahm azzim flattotees. Kā arri Giropa us Franzuscheem lai neflattahs, jo Franzija daudj reis nemeerus Giropai zehlufe un arri taggad warr zelt. Taggad Franzija garrigneeki, ihpafchi Jesuiti, politikas leetas jauzahs, us tam iseedami, lai tur warretu fehniina walidibu eetafihht. Winneem wifs weenalga, waj zaur to Franzijas labflahfchana teel pawairota, waj pamafinata, kad til winni sawu nodohmu panahht. Kad zaur winnu rihlofchanohs fehniina walidiba tiftu eetafita, tad schi walidiba arri winneem palihdsetu, prohiti, pahwestam laizigu walidibu un warru atdabbuht. Franzija tiftu usrihdita prett Italiu, Italiu tiftu fakauta, garrigneeki Wahzija fahfufchi wehl wairaf prett walidibu prettotees u. t. j. pr. un tahdā wiffē iszelttohs leeli nemeeri? Waj nu nebhuf Giropai us Franzuscheem flattitees? Waj tas

taggad ihpafchi Franzijai derretu, kad wiinaai eezeltu fehnina waldbibu, par to naw gruhti fpreest, kad eevehrojäm, waj republikas waldbiba Franzuscheem par flahdi bijuse. Kad republika tiffa dibbinata, tad Franzijai bija gruhti laiki. Breesmigais Prufschu-Franzschu karsch bija tiffa pabeigts un leelais karrä parrads bija janomalka. Parrads taggad nomalkahts un par tam irr gahdajuse republikas waldbiba, kas apleezina, ka wiinaa naw flikti walbijuse. Republiku atzelt un fehnina waldbibu eezelt jaw arri tapehz nebuhtu jawehlahs, ka tad garrigneeki Franzija pa dauds pee warraas nahktu un fawu eespehschamu tiffai pahwestam un fawai kahrtai par labbu isleetatü.

No Parihses. Kahda Parihses awise raksta, ka diwi tautas weetneeku fapulzes lohzeiki effoht us Normandijas un Bretanas pawalstehm aisbraufschu, gribbedami ar tautas isturrefchanohs prett taggadeju waldbibu, ka arri prett fehninneekeem, eepaschtees, prohti ar teem kas gribb, lai Franzijai eezeltu fehnina waldbibu jeb fehnisti. Scheem fehnistes draugeem abbäs minnetäs pawalstes ar weenu wairaf prettineeku rohnahs, ihpafchi stary semmalahm kauschu kahrtahm. Bet nebba tiffai fche, arri no zittahm pawalstehm sinno, ka fehnistes draugeem jeb fehninneekeem wehl jo masaf peekritteju effoht un us semmehm winneem dauds wairaf prettineeku nekä pilssehtäs. No tam nu flaidri redsams, ka republikaneefchi naw wis tä apspeesti, ka awises bija ispauduschas, bet taggad jo stipri atkal fahf fazeltees.

No Nizzas. Schi pilssehta ar fawu apriaiki fennaf peederreja pee Italijas walstes, un tapehz tur ta leelaka eedfihwotaju dakka irraid Italeefchi. Taggad Nizza irr Franzijas pawalste un Franzuschi tur fahf Italeefchu wallodu isnihzinahf, jo Nizzas gubernators ar warru to gribboht isdeldeht. Isfkohlahm Italeefchu walloda jaw labbu laiku isdsihf, bet ar to wehl turreenas gubernatoram nepeeteef: winfch aisleedfäs tahdas awises un grahmatas pahroht, kas Italeefchu wallodä farakstias, täpat arri teatera zeddeles naw zittadi brihw drufkafht ka Franzuschu wallodä. Tä redsam, ka arri Franzuschi mahf zittas wallodas apspeest, lai gan paschi brehz, ka Wahzeefchi Glsaffä par warru gribboht wahzu wallodu eegrunteht, jo fchi semme bija fennaf Wahzu semme.

No Londones sinno, ka arri tur fwehti stauguti radduschees. Us fchahdu tizzibas ahriwu darbofchanohs Angli effoht brihnedamees noflattijuschees, jo winneem fchahda leeta neaprasta. Us fwehtu staugafchanu bija fanahlfuschi kaudis is mallu mallahm, bet sinnamis tiffai tattoki. Jaw wehstis ispaustas, ka tattoku tizziba arween wairaf Anglija isplattotees, bet ka leelahs, tad fchihm wallodahm mas warr tizzeht, lai gan tattoku garrigneeki jaw ar to zerribu preezajahs, ka drihsumä wiffa Anglija peenemfchoht tattoku tizzibu, un tahdä wihf pah-

westam draugi buhfschoht wairotees. Wiffas fchihf leetas, ka fwehta staugafchana, wallodas par tattoku tizzibas isplattifchanohs u. t. j. pr. wiffas fchihf zehlfuschahs no jesuiteem, kas no Wahzemmes pafdsiht Anglija nomettahs.

No Spanijas. Sil finn, tad Don Karlofam effoht 22,000 leels karrä spehls un ja winfch gribbetu, tad winfch wehl warretu zittus peedabbuht flahf. Karlisti dohma, ka jaw nahfuschä pawaffarä warreschoht us Madrides pilssehtu marscheereht; bet tas gan til ahtri neisdohsees, jo gruhti winnam nahfotsh zaur Kastiliju zauri tapt, jo Kastileefchi Don Karlofa karrä spehlu zaur fawahm rohbeschahm nelaidifchoht. Ja nu Don Karlos to gribb panahf, tad winnam wajaga raudfihf kahdu karrä pulku is Kastileefcheem fastahdiht. Karlisti nefenn eenehmufchi weenu flanfti, Estella wahrdä. Waldibas saldati, kas flanfti aisfahweja, tiffuschu flikti wadditi, tapehz winneem wajadsejis Karlisteem flanfti atdoht. Karlisteem tas bija leels preefs. Wehlah, kad jaw Karlisti flanfti bija eenehmufchi, gan kahdi pulki waldbibas saldatu atnahza, bet tee nespehja Karlistus is flanstes isdsiht.

No Madrides raksta, ka tur 22trä Augustä fapulzejuschees kahdi 1500 offizeeri (wirfneeki) us pahrfpreefchanu, ka buhtu kahrtiba un pallausiba pee karrä-spehla panahfama. Sapulze iswehlejuse komiffiju, kurrä usdewufe offizeeru wahrdä no waldbibas praffiht karrä-liffumu zeefchu peepildifchanu, tas irr nekahrtibneeku fohdifchanu ar nahwes fohdu. Tuhlit pehz noturretas fapulzes dewahs komiffijas lohzeiki kortefös (tautas weetneeku fapulze) lai warretu par to leetu ar ministereem isrunnatees. Salmerons un karrä ministeris Gonzalez apfohltijuschees offizeeru wehlefchanohs peepildiht.

Zamafahs sinno.

No Berlines 30 Augst. (11 Septbr.) Keisers Willemis eereisohis Hanowerä un krohna-prinzis Nirnbergä.

No Kopenhagenes 29 Augst. (10 Septbr.) Wiffäs Dahnu ohstias teef ahryuffe atfahditi tee fuggi, kas nahf no Pehsterburgas, Kronflattes un Mihgas, lai ne-eewedd lohlara fehrwu.

No Madrides. Useets, ka te jaw tuwumä jauni Karlistu barri pulzejahs lohpä un dauds no tahdeem jaw fanemti zeet.

Pawaffaras beedriba.

Zaunalds laifos jaw dauds effam dabbujuschu dsirdeht un laffihf par tahm no Latweefcheem un preefsch Latweefcheem dibbinatahm beedribahm, kurrä noluhfs, fawadatu un wehrtigatu mehri zenstees panahf, ne ka Rihgo-beewam ween kalpoht, deet un preezatees, few un fawai meefai kalpojohf, tuwafu un tuwafa wajadfibu aismirfchoht. No beedriba panahf un fo ta warr panahf, ihpafchi ja tai ta laime, ka tai prahtigi un apdohmigi wihri par waddoneem irr, kurreem leeliba un augstprahtiba, pascha labbums paschpatilfchana, paschpaugstinafchana un flaudiba

sweschä leeta, bet weenprahntiba, faderriba un mihlestiba dahrgala firds-rohta un augstafa manta pasaulé irr, to schim brihscham warram manniht tur, tur wehl kullaku zillafschanu un palauschu lahppischanu un zittas tahdas leetas, kas ar taisnibu nefateefahs, naw peedshwotas, ne arri zerrejamas, ja pa to paschu labbu un teescham riftigu fleedi us preefschu brauz.

Tam par leezibu sché gribbu par awisu-laffitajeem jaw pasibstamu, itt jaunu beedribu, to ta nosaultu „Pawaffaras beedribu“ kahdu wahrdu peeminneht, turra sawa ihfa muhschä brangeem fohsteem us preefschu gahjuse, saweem lohzeekem jaw daschu labbumu pasneegdama un zaur to kahdu dastu no listena uskrautas behdu-nastas weeglinadama. Winnaas dsimtene un pastahwiba „Sarlanas Daugawas“ mallä, blakkam Alekandershejai pee Nihgas un winnaas mehrkis, saweem flimneekeem palihdsibu, mirruscheem paglabboschannu doht. Winnaas lohzeeku flaits jaw sneedsahs pahraf par tuhstott un deen' no deenas eet wairumä; zil un kam winna palihgu sneeguse, laffitaji jaw redsejuschu M. w. 31mä N f. g. pehz tam 4 leeli un 1 masz lihkis wehl flacht nahfuschu. Kä dsirdams, tad beedribas preefschneekam, Chr. Bange fungam, wehl tahtaks nodohms sinna; winsch ne wis scho laiku un sawu beedribas lohzeeku wajadstbai par pabalstu zerre ar laiku krahshanas lahdi dibbinahht, kurrä katris, kas nahkameem laikeem pretti flatta, sawas atlkidamas abrtawas pee mallas un us augteem warr nolikt, ja tahs patt wai 3 kapelkas ween par mehnesi buhtu atleekamas, bet winsch arri ar sawu zittu beedribas lohzeeku padohmu dsennahs us to, beedribai sawu ihpaschu nammu zelt, lai ta beedribas preefschneeka paspahrné taggad ruhmi atrasdama, us preefschu sawu paschu pajumtu eegühtu. Schinni nammä, bes zittahm eeriktehm ihpaschi nodohmahs dibbinahht beedribas flimneeke lasareti. Ta scho noluhlu preefschneekam isdohdahs panahht, un ja beedriba pehz sawa mehrka sneegdamahs pateefibas, mihlestibas un weenprahntibas-zekku ne-atstahht, tad warru usdrohschinatees fazzihht, ka schi beedriba ilgaki pastahwehs un sawai tautai. pastahwigaku swehtibu neffihhs, ne ta mehhs mirstami to warram tizzeht un zerreht. Tadeht wehlu laimi schai tahdai beedribai, kurras puhlinisch gohdajams un teescham zeenijams, tapehz la ta affaras schahwe un behdas remde, ka ta atraitneem un behduteem steidsahs palihgu sneegt, ka ta fahpju- un truhlumuzeeetejeem lihdszeeschannu rahda, ka ta wahstes abrste un bruhzes fafeen wisseem teem, kas paschi to nespehi, bet us mihlestibu zerredami pee tuwafa atspaidu melle!

At waffara, at waffara,
Tu mannim preekus darri!
Bet pawaffaras pulkites
Dauds jautakus mums preekus nefs,
Pawaffara, pawaffara,
Tu zerrib' zelt man warri!

Pawaffara, pawaffara,
Tu muhs warr mahziht arri,
Kur flaidra sehkla, tur ta dihgst
Kur nesahles, ta lehti niht;
Pawaffara, pawaffara,
Tu mahzib sneegt man warri!

Kur paw'fara, wai zerrib' tur,
Warr truhht, jeb mihlestiba?
Tizz, zerre, mihle, kristigs brahl',
Pehz mehrka sneedsees, kas naw taht
Un nenoflihd us nezetta, —
Tew muhscham smaidihhs paw'fara!

Tä beedrib' Tew, kas wehle'fe
Sew „Pawaffaras“ wahrdu,
Dauds jautakus augkus, mihlestib',
Us laiku laiteem pastahwib'
Un selta weenprahntibu,
Tew wehlu pastahwigu!

r.

Grahmata,

tautas bibliotekahm dahwinata.
(Statt. N. 34. Belgums.)

Kaibas grahmatas pirma nodakka mums pasneeds diwus stahstus „Ruditis un Burrinisch“ un „Alekanders un Emilija.“ Pirmais stahsts zeen. rakstneekam plahnaks isdewees par ohtro. Dhtris stahsts mums stahsta par ustizzigo Emiliju un par wiltigo Alekanderu, kas stahsta beigas pahweherschahs par freetnu zilweku; bet schi pahweherschahs naw deefgan flaidri isstahstita, tikkai ihseem wahrdeem peeminnehts, ka Alekanderam palaidku dsihwe fahfufe apniht un tas winnu us labbaku dsihwofschannu pasflubbinajis. Ta nu wehl ihsti nebuhtu nelahda waina, jo wis stahsts irr ihfs; bet kad zeen. Rakstitais ar ahri-gahm leetahm (notikumeeem) eefschkigu pahweherschannohs isflaidro, tad ta irr stahstu nepilniba. Ta par prohwi winsch, par Emilijas mihlestibas raschannohs stahsidams, to zittadi nestun isliht, ka zaur ahri-gu atgaddijumu. Emilija, kas Alekanderu fohht mihl, no winna peewilta un atstahht, tahsto mihlestibu sawa firdi isdelde. Kad Alekanders pahrnahht un Emilijai sawu mihlestibu isfalla, tad schi winnu atstumj. Dē nu bija grubis darbs, prohti isstahstihht, ka pee Emilijas no jauna mihlestiba zaddusehs un pee tam wajadseja labba mihlestibas sinnatata, ihsta zilweku schichu pasinneja, bet zeen. rakstitajs to struppi isdarra: Alekanders eet karrä, teek us nahwi eewainohts, Emilija winnu flimmiba aplohpj un ta ta leeta isflaidrota. To eeweh-rojoht mums leekahs, ka zeen. rakstitajs naw deefgan dsikli eepasunees ar firds juschannu tulkofschannu. Scheem wahrdeem par peerahdijumu nemkam stahsta beigas:

„Emilija, waj tu man peedoht?“ winsch prassija atkal to lehti aplampams.

Winna peeglaudahs pee winna kruhts un fazijia schaukledama: Tahda prassischana naw wairs wajadstiga; jo sinnt:

„Seewischta firdi wajaga mahzht mihleht un eenihdeht — peeminneht un aismiest — fajust un pazest, preezatees un behdutees, raubahht un smaidiht — fohdiht un peedoht. To esmu eemahzi-jufehs un isbarrijuse fahds fshetros pehdigds gaddos, kamehr tewi pasinane. Tapehz warri drohtsi us to palaites, ka man irr ihsta feewischta firds, kas wisu aismierjuse un peedowuse.“

Emilija, kas Alekanderam pee kruhts peeglaudijufehs schaukledama tikkai warr isteikt: „Tahda prassischana naw wairs wajadstiga,“ us reis fahht spreddiki turreht, ka tahds prahneeks, kas nehmees runnu turreht par seeweefschu firdi. Tä Emilija newarreja runnahht. Tapehz faktam, ka zeen. rakstneekam derretu jo dsikkati eepasibtees ar juschannas dabhu un prahsta flumeem. Schi augfescham minnetta nepilniba wehl stahstu nepadarra flittu, tad winnam tikkai zittas wainas naw un weena waina winnu irr, kad to; par wainu gribb nosault, prohti ta, ka Alekanders Emi-

lijat gohdu laupa. Gessch Emilijas zeen. raffitaj's gribbejis parahdiht ihsta feeweefcha firdi, schischtu un titlu, ustizzigu un mihslestibas pilnu, un pateest, Emilija irr gohdajama feeweete, kad tiffai nebuhtu fahwufe few gohdu fahschibht. Kapeh'z schijs appahnischanas wajjadseja? Arri bes tahs Emilija warreja Alessandru mihsleht un no winaa tift peekrahpta un atstahsta. Schahdas besfaunigas leetas labprahst stahstos nepeemin, lai tohs lassidami jaunekt un jaunekles netiftu us meefas fahrumeeem pastubbinatas. Abbos famos stahstos zeen. raffitais stahsta no tahdahm meitahm lam gohds teel laupibis, itt ta ka bes tam mihslestibas newarretu buht. Tiffibu par fwehtu leetu atschidami un muhsu tautai labbus tiffumus nowehledami, isfalkam zeen. raffitajam fawu wehleschanohs, lai winsch, originata stahstus turpam fajerredams, no tahdeem zilwekem stahsta, kas tiffumos par labbu preefschijimi buhdami tautu us tiffibu pastubbinatu.

Celam par to stahstu „Rudstis un Burriusch“ fawas dohmas isteifusch, gribbam tahdu wahru fazzih par wallodas leetu.

Muhsu taggadeji raffineeti pa leelafai daffai maj ruhpejahs par wallodas ftaidrumu, waj nu pehz fweeschu wallodu teifumeem Latweefchu wahrdus falidami, waj arri daschus Latweefchu wahrdus zittada fana nendami*) Lappas Mahrtinam turprettim walloda ftaira, bet winnam ruhtst Latweefchu wallodas smaltata praschana, distata sinaschana. Ta par prohwi winsch nesina ischicht tohs wahrdus: tiffumus un tiffiba, noseegums un noseedfiba, un tatschu ishtam raffineetam un dseefmineetam jabuht fawas wallodas smaltam sinnatajam. Tiffums un tiffiba, noseegums un noseedfiba ta ischichtirahs: zilwetam daschadi tiffumi, bet tiffiba irr tit weena; zilwet nodarra daschadus noseegumus; bet padohdohs noseedfiba. Lappas Mahrtinusch weerahm ta raffitais: tur bija jafatta „tiffumi,“ tur lizzis „tiffibas“ un tur bij jafatta „tiffiba,“ tur raffitais „tiffums“ u. t. j. pr. Tapeh'z Lappas Mahrtinam derretu ar fawu tehnu wallodu druzin jo sifhati eepaschtees.

Tas stahstis „Rudstis un Burriusch“ mums stahsta par diwi fleplawahm un par weenu meefas fahrigu feeweeti, kas fleppent wahzu romanus laffa, Latweefchus eenid un tomehr Latweeti apnem. Stahstis irr tohti ihst un ta leefah ar leelu steigschanohs farastihst, tapeh'z arri par to maj to buhtu runnah, tad stahstam nebuhtu weens fauns zenteens, prohwi winsch aistarr muhsu taggadejus zenteenus. Turris Burriusch, ap turru wiffi stahsta nowittumi gohschahs, irr Latweeti un weenmehre par Latweeti isturrahs, wajwahzeeschus jeb pufstohla-lehzejus isfmeij, ar wahru fattohht, winsch israhdahs tahds, tahdam scho laitu Latweetim jabuht, fas fawu tehnu wallodu zeeni. Ar Turri Burriusch eepaschthotes mums firds teel pazelta, bet beigas dabbujam jinnaht, kas ihsti Burriusch irr. Burriusch irr noseedsneeks, irr fleplawa! Latweetim to lassohht firds apschahs. Waj fleplawa warr freetnis Latweeti buht? Ne, ne muhscham ne! Kas to fatta, tas mums Latweefcheem gohdu aistarr. Latweefchu tautas prettineeti gan to darra. Ta par prohwi tann stahsta „Georg Stein“ irr Latweefchu taggadeja zenschanahs isfmeia, fatts, fas preefsch Latweefcheem irahda, israhdahs stahsta beigas par trahpneetu, palaidni, blehdi un dumpineetu. Bet par scho stahstu newarretu, jo tas naw Latweefchu walloda farastihst. Bet kad tahda Latweefchu stahsta tahdas leetas atrethnam, tad par to newarretu fluffu zeest. Dauds tahdu, kas stahstu islaschijusch, driht jo peemiri, bet daschi irr tahdi, kas stahstu islaschijusch, par to pahredohma, eewehrodami: tas bija tahds un tam gahja ta u. t. j. pr. Kad nu eewehrojama, tahds irr Burriusch, tad redjam, ka pat fleplawam

*) Schi fahwi wahru par liffibu:
„pabreit“ tahda nowischanata ta „uberlegen,“ pahredohmah
„wilgens“ „Aug.“ brauzgens u. t. j. pr.

warr buht freetna Latweefcha zenschanahs un fa schi zenschanahs tit neeziga, ka tavis, pat fleplawa, warr tahdu peenemt, ja winnam tas tit patihlahs. Ja zeenigs raffitaj's ar tahdu sinu stahstu par Turri Burriusch farastihst, lai warretu peerahdiht, ka itt nemas newahjaga buhtu freetnam zilwetam, ja gribb buht freetnis Latweeti, tad winsch zaur to neween prett prahta liffumeem grehstois, bet arri Latweefchu zenschanahs apschmeijis.

Zittus Lappas Mahrtina raffitus eewehrodami, newarretam tit bahrgi spreest, ka winsch buhtu Latweefchu tautas prettineeks, winnas zenschanahs peefmehejis, lai gan augscham minnetais stahstis us tam simejahs; tapeh'z naw pareisi, ka Lappas Mahrtinusch ta newadohmigi scho stahstu farastihst. Ja liffens winnam nolehmis raffineeta un dseefmineeta ammata*), tad lai scho augstu ammata strahda fawai tautai par labbu un few pascham par gohdu. Us tam lai Deems winnam paschdij! To winnam no firds nowehf
Laubes Indritis.

Naudas eefahroschanas angli.

Naw ilgi atpattat, kad tahda Leischu ahr-pilssehtinas mahja schis breefmigs nowittums irr gaddijeest, par to te tahdus wahrdus gribbu usfimeht. Ne tahdu no paschas pilssehtinas dshwo tahos ruhpihs turpneeks ar fawu feewinu, turra no fawa mahtes-brahsta pehz winna merschanas bij labbu paleelu naudas summu no 500 rubku manstojuf, ar to nu abbi warreja glusch preezigi nahlamam laitam azzis flattitees. Scha gadda April mehneft, kad wehl aufstis pamaffaras wehisch puhte, patte fainneeze nahja neddetas, kas preefsch tam jau tahdas deenas agral tahdu paschitam wezzu-mahit bij pee fewim aizinajuf, lai ta winnas wahjibas deenas schai buhtu pee rohkas un arri atspaida grehta stunda. Ne ilgi pehz peemineta laita, tahda rihia fainneeze arri peesimma behrtinusch ap tahdu briedi, kad pats wihres nebija mahja, jo tas bij darrihchannas aischahjis pre fawa nahburga, kas turpat aij birjes ohtras mahjas dshwoja. Tapat wihram, ka ar feewai tas nemuhscham nebij prahta nahjis, ka wezz-mahtes firdi liffos ar winnas wihru bij naudas eefahroschans welns eewilzeest. Ka jau minnehts, tit to behrens bij dshinnis, ta wezz-mahte behrenu driht wann nomaschajuf, fahsta wahjai fewinai pehz naudas praschit. Schi dohmadama, ka wezz-mahre gribbohht prohjam eet un tadeht pehz fawas algas praschot, atbild: „Wihla mamnia! efaat tit labba un usgoidar, liffos famehr mans wihres mahjas pahnahs, tas sumis wiffu aismalfahs. Tuh jau redsat, ka es efmu tit wahja, ka irr no gultas newarretu pezeltees.“ Bet wezzene itt fassainsehs atbreh: „Es negribbu wis drufu naudas, bet atdohd man wiffu tawu naudu!“ Un tit to flimneeze tai bij atfleghu no flapja eedewuf, ta wezz-mahte itt ta prahta fajnuffu nesinadama, to nu abtrakt darriht, mettahs flimneeze wiffu un gribb to noschmangt, ar to laitam tit daud gribb panahst, itt ka gribbeht aischibidinatees, ka flimneeze raddibas esohht mirrus; bet ta paschah briedi nelaimigas fewinas 8 gaddu wezza meitina eestreen istaba un to nelaimi redsedama, eefahf raudahst un pilna kalla brest pehz palihga. Wezzene zaur behra brestschanu ihaldita, un pamett wahjinezi gulta un dohdahs ohtra kambari pee naudas laupischanas. Lai nu gan flimneeze bij tohti nobihjusees zaur to nelaimigo gaddijumu, tad tomehr ta wiffus spehtus fawendama usschahs no gultas, peestreen pee ta kambara un aisschichschahs dures, tur wezz-mahte atrehdahs un nu fawai weenigai meitina, kas tai pee rohkas bij, uschoo drihsa laita pehz

*) Winsch pats to fatta jawa dseefma „Wissnaiti.“

„Bet arla weeta spalnu
Dohd wehlat liffum,
Ar speckem ne, ar galnu
Man strahdht nospreest.“

fehwa juf obtrahm mahjahm freet ar to fannu, lai mud- digi uf mahjahm nabtoht, jo wezz-mahte effoht „mahti“ nofchnauguff. Sinnams, ka pahrbihjees behrns no mahtes fubhties, nu aiffreen pehz fehwa. Bet zaur birsi ftree noht meitene fa par nelaimi zekka fateel pafchas wezz-mahtes wirru, kas jau nolitta fundera fawai feemai feidsahs palihga pee naudas laupifchanas. Schis no behrna wiffu dabbutis dferdeyt, driht apmeerina meiteni, teidvams, lai nahloht ween fchim us mahjahm lihd, gan fchis fawai feemai rahdifoht, tad wiina fchahs mahtei pahri daroht; un ta nu wirs ar meiteni abbi tohpä feidsahs atpattaf pee wahjneeze. Jau zekka no meitenes dabbutis fannaht, kura lambari wahjneeze atrohdahs un fa neweena zitta zilmeta mahjas ne-effoht, wifch drohfcheem fohfeem pee mahjas tuwojahs. Sinnams, ta pa wiffu fcho laiku mahjas fainneeze irr leelas bailles un ar ilgofchanohs uf fawa wirra atnabfchanu gaida, jo wezzene naudu rohfäs dabbutiff, ohtra lambari lahdedamahs taifa leelu nemeeru, fur ne zaur durwim, nedf arri zaur maso lohbfiku newarr ahra ftree. Mufhu wahjneeze pa wiffu to laiku nemaf newarr uf to ir ne dohmaht, fawus nogurrufchus faulus gultä atfpiroftnabt, bet pee lohga fahwedama eerauga par jo leelu brihnumu wezzenes wirru ar wiinas mihlo meitenu mahjai tuwojotees. Labbi fannadama, kas nu irr gaidams, ta aif bailehm fawu behrnu aismirdama gultä, ftree no kambara ahra un paflehpjachs turpat kahda fehka fattä. Breesmigais wirs, fawas feemas balff idfirdis, gahfchahs ta lauma ar wiffu fpehtu tahm iftabas durwim wirfa, fur wiina feewa irr eeflohdita; bet ftipras durwis newarredams atgrubft, nu fchaujahs wahjneeze kambari lahstu wahrous no muttes ahra grubhdams, eefchä pehz aiflehgas jeb arri uf breesmigu atreebftchanohs. Bet til lihd fchis eefstreen kambari, ta flimneeze pallat fcha aifflehds kambara durwis zeeti. So nu darriht, wihrelis driht apfehrees, ta nu irr flitti; gan nu ar labbu, gan arri ar faunu lublo no kambara ahra titt, bet tad no wahjneeze dabbuti to atbildi, ta agrat fchis ahra netiffoht, lihd famehr fchahs wirs mahjas pahrbafchoht, tad wifch breesmigi apftaitahs un leelu lahstu rindu peeldams, fakampi ta swehrs to jaunpedimmufchu behrinu pee lahjahm un draude uf reisi noff, ja ahra nelaidifoht. Bet tad fainneeze ir fcho wiina draudefchanu wilzinajahs pallauft, tad mefchaneets behrnu pee lahjahm fagrahdams, to ar tahdu fpehtu prett feenu fitt, ta uf reisi behrina galwas fmadsem apraipa wiffu feenu! Nabaga mahte, zaur atflehgas zaurumu eeraudfama, kas kambari irr notizis, nu arri wiffus fpehtus faudedama nofriht garr femmi. Bet driht attal pamohfdamahs eerauga, ta ftepfama jau lohgu irr ifplehfs un pafchu laiku taifahs zaur lohgu ahra liht, ta warretu ir fchai gallu darriht. Maj ta wairs apdohmadama fainneeze pakerr fehki zirwi un lai arr neffektä buhdama, dohd ar zirma afmeni rafbainefam pa galwu, kas pafchu laiku greebdamees fohlachs fchahs galwu druppös famalt, — ta fa fchis zaur lohgu atpattaf kridams, pehz ihtas zihlftefchanahs aismeege fawä breesmigä nahwes meegä. Lai pafchä brihdi ir rafbaineeke feemas kambari paleet wiff itf fluffu. Nelaimiga fainneeze pehz til breesmigas zihlftefchanahs nu arri newarr ne wiff masu brihdi uf lahjahm fahweht, tai fpehti juh, un agzu-mirkli wiina apgibuff nofriht pee fawas drebbedamas meitinas lahjahm garr femmi, kas ar trihedamahm rohjinahm fawas mahtes galwu aptampj un nefcheligä wihje pehz palihga brehz. Bet tad leela wairjadiff, rohdahs Deewa palihosib! Lai pafchä brihdi arri nelaimigahs wirs pahrnahjis mahjas un tahdu nelaimi fawä preefchä atrafdams, no bailehm un behdahn pafnents wifch tihri woi fawu prahu faude. Seewinu kambari fawä gultä eeneffis un iur ar maso meitenu pamettis, tas ahra wihje fadabbuja

palihgus, kas dofferam un teefai fannu dewa, furri arri driht bij flabt, kas nu wiffu jo gruntigi pahrmelleja, apftattija un arri prottokuli ufraktija. Bet tad pee bejdeewigas rafbaineezes kambari eegahja, tad to jau atrada pee fchias pafchurufchohs un glufchi aultu. Naudu to laupijuff, ta bij wiffu pee fewim afoti paglabbajuff un lihd ar to arri fahntanam fawu dwehfeli nodewuff par fchias uppuri. Lihd ar to pafchu deenu arri nelaimiga behrna mahte effoht grubtä karftuma flimmibä eeftruguff, to ar ruphiga doffera abrftefchanu gan zerrejohft attal weffelu dabbut. Luht, tahdi irr tee naudas eefahrofchanas augli, ja zilwets Deewu un wiina haufchus aismirdams, tihfchi grehtu dublts ftree eefchä un fchis pafkaules ifnihzigas mantas deht fawu meefu un dwehfeli nodohd melna rohfas! Sbrg.

Zif fuggi irr 1872. gaddä pohftä gabjufchi.

Statiftika no 1872. gadda rahda, ta tai gaddä 2682 fehgetu fuggi irr pohftä gabjufchi, un fehbe isdallahs tä: Us Angliju 1310. us Franziju 239, us Wahziju 222, us Ameriku 211, us Norwegiju 194, us Hollandiju 103, us Italiu 78, us Sweedriju 71, us Dahniju 56, us Greakiju 44, us Kreewiju 42, us Spaniju 38, us Aultriju 19, us Portugalli 18, un tee 42 isdallahs us dafchahm zittahm walftehm.

No Dampfuggeem irr pohftä gabjufchi 244, un tee isdallahs tä: Us Angliju 142, us Ameriku 60, us Spaniju 11, us Wahziju 8, us Franziju 6, us Hollandiju 3, us Norwegiju 3, us Kreewiju 2 us Belgiju 2, us Sweedrijas 2, us Portugalliju 1, un 2 us Dahniju. Gr.

Grahmatu fanna.

Nu pat fchinis deenas tilka idriffeta un mannä drifku-nammä un Latweefchu grahmatu bohde irr dabbutama

Widsemes

wezza un jauna

Laika-grahmata

us to gaddu

1874.

Ar bildehm pufchota un tai irr 88 lappu pufes.

Maffa eefecta 10 un ne-eefecta 6 kap.

Schimi laika-grahmata jeb kalenderä atrohd, ta jau eeras, papreefch to ifto kalenderi preefch laira mehfescha un wiffu zittu, kas te flabt pebere. Peeliftumä wifspirmat flaitu flaitu ar wifrafter: „Wleh-biba ar blehbibu maffata.“ No fchi flabfta warr redfeht, tahous auglus wiltiba nefs un ta tee zilw.ka firdi apgrubfina un us pohfta nowadda. Tad nahf „Wimee wifpabrigees Latweefchu ofeedafchanas fwehfti.“ Te wiffu ihfuma dabbuti laffihf, ta tee pirmee ofeedafchanas fwehfti idewufchees un fchahs fannas te effam celiffufchi Latweefchu tautai par godu un par peemittu us behrnu behrneem. Tad nahf „Bahr laika-raffteem.“ Schahs fannas wehri nemmanas lairam, kas gribb muhfu deenas ar prahu dhiboht. Tad laffami „Stahfiri“ gan par fauku mahzibu, gan arri par johfeem un wifsehbidoht „Zekka-radditaj us 1874 gaddu femnju laudim, kas fihgas bohdes gribb to prett.“

Schai mannai Laika-grahmatai irr 88 lappu pufes atoniffi un laira kalendere, kam mafaf to lappu, ta naw fchi manna. To lai fatris leel mehri.

Grufi Plates,

Laika-grahmatas, Mahjas weefa un daudi zittu grahmatu driffetajf un pahrbewejs un bruffatamas ihpafchneels fihgä, pee ftehtera hafnijas.

Liht 31. August atnabfufchi 2189 un aifgabjufchi 2106 fuggi.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinafchana.

Peefohdinafchana.

Zaur fcho teel latram peefohdinafchana, lai no Anferneelu falpeem nekabus koflus nepirktu, tapetz la fchee til preefch tohtu plubhdinafchana teel bruhketi un tee no winneem preefch pirkfchana peedafchinati kofhti irr var pagteem jaerauga. Anferneeku-amte.

Weens jaun's zilweks,

Tam patiftohs befferu ammotu mahjitees, warr peeteiktees Mafkamas Uhr-Nihgä, Kalei-eelä N 125, pee befferu meiftera **Lauer.**

Kapds jauneflis no femmehm, fas grihb dabrifneela ammatu eemahjitees. warr weetu babhuht, Nihgä, leelä Alefander-eelä N 100. Joh. Blumberg.

Buhmeifteri,

fas webletohs pagafka-floklas buhwefchamu us-remtees, lai attahf f. g. us torgu Landohnes wafsis mahjä. 1

Weena gohdiga

behruu meita

teel meleta. Kloftalas finnas Weifchu dambi N 3.

Zaunas meitas, fas ftröhderefchana grihb eemahjitees, warr meldeetes Schukhnu-eelä N 19, 1 treppi augfti.

Katrinah tirgus appafch Wittena muifchah firs furrehts täpat la pehrigadd', arri us preefchu tai 24tä September 1873. 2

Allufneefcheem

un apfakri d'fchwotajeem daru finnamu la es no tafs 1835. gaddä dibbinatas Kreemijas beedribas preefch kapitalu un reniu apdrohfhinafchana par winnas weeneelu eefelts efmu un eefch wiffahm d'fchwes apdrohfhinafchana leetahm il deenas run-najams efmu. **Woldemar Straufs,** Allufnes apteekerie.

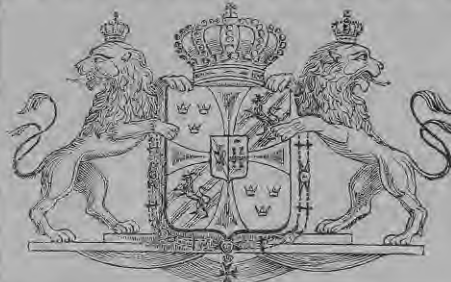
Nr. 1

fehflu galds

us Daugawas tirgus pee Schables wahrteem pretti Kreemu andelmanneem. Smuttas feemas iftabas pufku fihpofi (no Wahzjemmes), feifarkobni un dafchadas dahfa pufkes ar wiffadahm pehrwehm irr teel par lefhu tirgu pahrdobtas.

Pulfkitemu magafihue leelä Sinder-eelä Nr. 9,

fennal leelä Pils-eelä N 20, peedahwa par lefhu zennu wiffadus labbi nowilt-tas (noyrohweinas) un riftigus feenas-pulfstenu, la: Schwarzwalder-, Regulateera-, Amerikas-nakts- un mohdinafchana-pulfstenu, tad arri bronfes, marmora un allabaftera galba-pulfstenu; labbatas (leifchah) pulfstenu wiffada leelumä, ar un bes atflehgas usmeltannu, eefch felta un fudrada, fa arri pulfstenu fehdus un atflehgas no felta, fudrada un t. pr. arweenu dabbujamas. War pulfstenu riftigu eefchannu galwo pilsfehchah pulfstenu-waifitajis **Adelb. G. Berg.**

Weens mahjeltis preefch weena bekkera teel melchehts Mafkamas Uhr-Nihgä, leelä Jesus-bafnijas-eelä N 12.

Weens mahjeltis un ifchupitams fehns, wiffu-labbakti no femmehm, teel tublin pagehreit Mar-ftallu-eelä N 4, pee **Adamsfohna.**

Pirktu Pehterburgä wiffelabbafahs gummi kurpes leelumä, zaur fo arr 15 kap. us pahru lehtaki warru pahrdohht lä libds fchim. **Seeweefchu kurpes** ar bohmvillas ohderi 80 un 100 kap. par pahru; **seeweefchu kurpes** ar willainu boju 110 un 125 kap. par pahru; **wihreefchu kurpes** ar bohmvillas ohderi 145 kap. par pahru; **wihreefchu kurpes** ar willainas bojas ohderi 175 kap. par pahru; **behruu kurpes** 65 un 75 kap., meiteku kurpes 75 un 95 kap. par pahru. Tahfal arri no jaunu dabbuju fillohs trinnifchu lectus fehruunus un pahrdohdu mafakus par 125 kap., leelakus 145 kap. un pawif-fam leelus ar miffina fttutehm par 160 kap. gabbalä.

P. Perchendorff.

Kalku- un Schukhnu-eelä fuhri, us-raftihts leels namma nummures 13.

J. Ikerta

tehranda-, miffina- un jaktis- un muifkaleetu magafihue. Kalku-eelas widdä, pretti Popowa delfchu bohdei, peedahwa fawu pilnigu trahjumu no ammatu-ridheem, fa arri fahgus, wihlas. ehweles, kalus; tad arri lai eewehro mannu plintu, rewolweru un piftoku trahjumu, fa arri harmonikas, pijoles, bafkes, Karinettes un labbatas fihgas.

Zahs patifamahs mafahs Sweetru Gehpetu fullamas mafchines

irr dabbujamas par kofhti lefhu zennu mannä mafchinu trahjuma.

F. W. Gramann,

Nikolat-eelä, blaktus firehlfneeku dahfsam.

Rantoris,

leelä Fehfab-eelä, pretti behrjes nammam.

Zas jaunais Dampfluggis Dahlen, ees no ohrtdeenas fo 28. August no Slobtas us Nihgu katru deenu pulfti. 5 1/2 rihta no Slobtas un pulfti. 3 pehz pufsd. no Nihgas, weddihb pafafcheerus par 40 kap. I. plazzi un 25 kap. II. plazzi un 5 kap. par puhru labbibas.

N. Rajen.

Za Pehterburgas maqofihne, fennal Kalku-eelä, taggad Wehweru-eelä N 3, peedahwa wiffu-wiffadas

gummi-gallofchahs

no labbatas fortes un rofs-ahdu fahbakus un gamafchahs.

Ed. Bietemann un beedr.

Nihgä,

paft-fambaris un pehrwju-bohde, Pehterburgas Uhr-Nihgä, Kalku-eelä, N 15, pahrdohht eefch leelakun un mafahm dallahm kaf-fiju, zuffuru, tehu, fa arri fwezzes un feepes par wiffelchato zennu.

Lehtus un labbus

fahrfus

peedahwa bifchleeru meifters **N. Jürgens,** leelä Alefander-eelä N 19, pretti Kreemu bafnizat. Täpat arri Nirees cebrantfchana weita pee **N. Jürgens.**

Wattes pehz fabrika zennas teel lehti pahrdohhtas un wezzas teel pretti nemtas us pahitat-fichanu Nihgä, leelä Alefander-eelä, pee leela pumpja N 108, pee **J. Suedfe.**

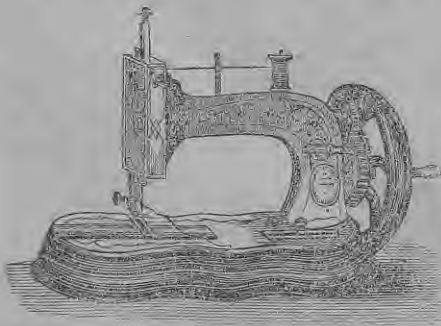
30 rubl. pateizibas algu

tam, fas warr ftradalas finnas doht par mannu tanni nakti no 22. us 23. Augusti fagtu firgu. Sihnes irr fchahpas: itim tumfchi firs firgs, 4 gaddus wezz ar furlafim, bet ifcham trehphehm, afiei weens maf fufchitis libds ar afies taulu no-greefke, tumfchi bruhnös d'fchaffes mahgde, kar-reene preefchaffe balta, eepudgts.

M. Pihlaga,

Sahmesmuifchä, Stuhres mahjä, pr. Gimfafcheem.

Leelakai trahjums fchuhjannu mafchinu

preefch ftröhdercem un t. pr. no 65-100 rubl. f. un mafakas ar rohtu greefchamas par 35 rubl., fa arri preefch fain-neejehm no 16 rubl. fudr. fahfoht. — War wiffahm mafchinehm meh's wairak gaddus pilnigi galwojam un peefufhtam bes mafkas us pagehrehchannu zenna-rahhditajus ar bildehm un dohdam libds latram pirzejam pamahzifchannu winna walloda drikkem.

Lühr un **Zimmerthal,** Nihgä, leelä Smilfchu-eelä Nr. 7.

